

ANYAKÖNYVVEZETŐ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

ANYAKÖNYVVEZETŐ

Feladatok és tevékenységek

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

Sokan azt hiszik, hogy az anyakönyvvezető feladata kizárólag a házasságkötés szép ceremóniájának levezetése. Pedig ez csak a látványos része mindennapi munkájának. Az anyakönyvvezető ott van életünk legjelentősebb állomásainál, dokumentálja születésünket, házasságkötésünket és halálunkat. Az anyakönyvvezető feladatai közé tartozik a születés, házasságkötés, haláleset adatainak és változásainak, hitelesített anyakönyvbe való bevezetése. Ezek az adatok neveket, állampolgárságot, születési időt, helyet, családi állapotot és az esemény időpontját (halotti és születési anyakönyvnél a személy nemét is) tartalmazzák. Az anyakönyvvezető összehasonlítja az ügyben érintett személyre vonatkozó adatokat, a korábbi bejegyzések adataival. Szükség esetén hivatalból adatokat szolgáltat - általában az anyakönyvi kivonat másolatának megküldésével - az eljárásban érdekelt szervezetnek (társhatóságok, levéltár, gyámhatóság). Az anyakönyvvezető nemcsak a házasságkötéseket vezeti le, hanem időnként családi események társadalmi megünneplésekor is jelen van. Születés, házasságkötés és a haláleset anyakönyvvezése után, vagy a személyi igazolványok elkészítéséhez kiadja, elküldi az anyakönyvi kivonatokat is. Minden egyes anyakönyvezés kapcsán többféle adminisztrációt vezet. Az anyakönyvi bejegyzéseken kívül, betűrendes nyilvántartásba, névmutatóba is bejegyzi a neveket, amelyből később könnyen megtalálhatja, hogy melyik anyakönyvben található a keresett információ. Ezen felül, iktatnia kell minden anyakönyvi ügyet és anyakönyvi számot, hogy az irattárban akár sorszám szerint is utána nézhessen az éppen szükséges adatnak.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Az anyakönyvvezető az anyakönyvekbe tollal bejegyzéseket készít e célra használható íróeszközzel. Az anyakönyvi nyomtatványkészletből kivett példányok és az anyakönyvi okiratok kitöltését írógéppel végzi. Erre a feladatra kizárólag a központilag előállított

nyomtatványokat használja. Saját hivatalos bélyegzővel rendelkezik, melynek köriratán a település neve és az anyakönyvvezető szó található.

Az anyakönyvvezető kézikönyvei a Magyar Köztársaság helységnévtára, a Képes politikai és gazdasági világtasz, a Magyar utónévkönyv és a szükséges jogszabályok gyűjteménye. Irodájában tűzbiztos, zárható irattároló szekrényben őrzi a hivatalos dokumentumokat és bélyegzőket.

Hol végzi munkáját?

Az anyakönyvvezető a születési, illetve a halotti anyakönyvbe való bejegyzést a hivatali helyiségében végzi. Ez a helység a polgármesteri hivatal épületén belül található, és leginkább egy irodai szobára hasonlít. A házasságkötések alkalmával az anyakönyvbe mindig a házasság helyszínén írják be az adatokat. Ez a helyszín általában a polgármesteri hivatal házasságkötő terme. Az anyakönyvvezető tehát zárt, belső térben végzi munkáját, de elvétve olyan esetekkel is találkozhatunk, mikor a házasulandók kérésére a szabad ég alatt kell ellátnia feladatait. Hallottunk már levegőben és víz alatt megkötött frigyekről is.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba a szakember?

Az anyakönyvvezető munkakapcsolatot tart különböző hatóságokkal, más anyakönyvvezetőkkal, kollegáival, a felettes szervek alkalmazottaival és a település lakóival.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, hátrányokkal, környezeti ártalmakkal jár a munkavégzés?

Az anyakönyvvezetői tevékenység nem számít fizikai munkának, így a testi megterhelés elenyésző. Sokkal gyakoribb viszont a pszichés, lelki terhet okozó körülmény. A nagyvárosokban rengeteg ember él, ezért több anyakönyvvezetőt foglalkoztatnak. Itt kisebb a valószínűsége, hogy ismerőssel találkozzék, de még így sem térhet ki a szomorú emberi sorsok elől.

Az ilyen jellegű lelki megterhelések mellett jelentős az a nyomás, ami azért nehezedik vállára, mert nem hibázhat. Az anyakönyv a legfontosabb adatokat tartalmazza, mindig pontosan, hiba nélkül kell vezetni. Akár egy betű elírása is nagy bonyodalmakat okozhat. A munka hátrányai közé tartozik, hogy az anyakönyvvezetőnek hétvégén is dolgoznia kell. Az esküvőket ugyanis általában szombati napokra tervezik, és egy nagyvárosban tevékenykedő anyakönyvvezetőnek alkalomadtán akár 5-6 esküvőt is le kell bonyolítani egymás után. Kedvező viszont, hogy tiszta környezetben, zárt térben, félig-meddig ünnepélyes keretek közt történik a munkavégzés.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

A szakma gyakorlásához mindenekelőtt átlagos fizikai adottságokra, jó hallásra, és látásra van szükség. Elengedhetetlen a megfelelő beszédkézség is, melynek alapja a beszéd-, és hangképző szervek épsége. Az anyakönyvvezetés során a szakember leginkább ujjait és kezét használja, így azok épsége is az egészségügyi követelmények közé tartozik. A születés, az esküvő, és a temetés életünk fordulópontjai. Annak, aki ezen események adatait lerögzíti, éppen ezért nem szabad hibáznia.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Az anyakönyvvezető munkavégzéséhez elengedhetetlen a precizitás és a jogszabályok ismerete, ezen kívül az empátia és a rugalmasság is. Fontos tulajdonság a kiváló kapcsolatteremtő és beszédkézség, és nem elhanyagolható a változatos feladatok, kihívások vállalása sem.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Az anyakönyvvezetésnek precíznek, szabályosnak kell lennie, ezért a jogszabályok alapos ismerete is elengedhetetlen feltétele az anyakönyvvezetői munkának. Nagy segítség az anyakönyvvezetőnek, ha a jog nem idegen terület a számára. A másik hasonlóan előnyös érdeklődési kör ebben a szakmában a pszichológia területe. Nagyfokú emberismeretre, helyzetfelismerésre van szüksége annak az embernek, aki a feszültségekkel teli

pillanatokban is helyt akar állni. Márpedig az anyakönyvvezető találkozik ilyen helyzetekkel. Sokan annyira izgulnak saját esküvőjükön, hogy alig bírnak megszólalni. Ilyenkor az anyakönyvvezető fel tudja oldani a légkört egy kedves mosollyal vagy akár néhány megnyugtató szóval.

Szakképzés

Mit kell tanulni a szakképzés során?

Anyakönyvvezető lehet valaki valamely felsőoktatási intézmény államigazgatási karán szerzett végzettséggel, vagy anyakönyvvezetői szakvizsgával. Az igazgatásszervezői szakon végzett fakultatív tantárgyként választhatják az anyakönyvvezetői gyakorlatot. Az anyakönyvvezetői szakvizsgán a következő tantárgyblokkokkal ismerkedhetnek meg a hallgatók:

- ◆ családjog alapkérdései (házasságkötés, házasság érvényessége, érvénytelensége, megszűnése, családi jogállás, apai elismerés, örökbefogadás, örökbefogadás megszűnése),
- ◆ nemzetközi magánjog (családi vonatkozásai, kérdései),
- ◆ államigazgatási eljárás alapvető kérdései.
- ◆ anyakönyvvezetés alapelvei (anyakönyv, anyakönyvvezető, felettes szervek, utólagos bejegyzések),
- ◆ születési anyakönyvvezetés,
- ◆ házassági anyakönyvvezetés,
- ◆ halotti anyakönyvvezetés,
- ◆ néesség-nyilvántartás,
- ◆ állampolgársági és egyéb kérdések.

Hol történik a szakképzés?

Az anyakönyvvezetői szakvizsgát a Megyei és Fővárosi Közigazgatási Hivataloknál lehet megszerezni.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

A szakirányú végzettség megszerzéséhez minimum érettségi bizonyítványra van szükség.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja. A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Az anyakönyvvezető foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 2001-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.